

Warszawa, dnia 15 lutego 2012 r.

RZECZPOSPOLITA POLSKA
MINISTERSTWO FINANSÓW
PODSEKRETARZ STANU
Maciej Grabowski

PK2/068/44/LWM/12/BMI9-1245

SEKRETARIAT
Biura Prac Senackich
Wpłynęło dn. 16.02.2012 r.
nr 1259 podpis M. Wyrowiński

Sekretariat Wicemarszałka Senatu RP
Jana Wyrowińskiego
Wpłynęło dn. 16.02.2012 r.
Nr JW/75
Podpis B

Pan
Jan Wyrowiński
Wicemarszałek Senatu

Szanowny Panie Marszałku,

W odpowiedzi na pismo z dnia 24 stycznia 2012 r. nr BPS/043-04-91/12, w sprawie oświadczenia złożonego przez Pana Senatora Jerzego Chróścikowskiego podczas 4. posiedzenia Senatu RP w dniu 19 stycznia 2012, Ministerstwo Finansów, odnosząc się bezpośrednio do przedstawionych pytań, uprzejmie wyjaśnia, co następuje.

1. Obecnie nie są prowadzone prace zmierzające do zmiany ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych w zakresie opodatkowania emerytur i rent.

2. System podatkowy oparty jest m.in. na zasadzie sprawiedliwości, która ma zapewnić powszechność i równość opodatkowania poprzez równomierne rozłożenie obciążenia podatkowego na wszystkich obywateli w zależności od ich sytuacji materialnej (dochodu i majątku). Zasadę powszechności ponoszenia ciężarów publicznych, w tym płacenia podatków zawiera art. 84 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, zaś zasada równości wobec prawa wyrażona została w art. 32 Konstytucji RP. Natomiast wprowadzanie szczególnych rozwiązań dla pewnej grupy podmiotów byłoby sprzeczne z opisanymi wyżej zasadami, stawiając tę grupę w uprzywilejowanej pozycji w stosunku do pozostałych podatników, wypełniających obowiązki podatnika.

Podstawową zasadą obowiązującą na gruncie ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz.U. z 2000 r. Nr 14, poz. 176, z późn. zm.) zwanej dalej: updog, jest ustanowiona w art. 3 ust. 1 zasada powszechności opodatkowania. Zgodnie z tym przepisem, osoby fizyczne, jeżeli mają miejsce zamieszkania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, podlegają obowiązkowi podatkowemu od całości swoich dochodów bez względu na miejsce położenia źródeł przychodów (nieograniczony obowiązek podatkowy).

Nieograniczony obowiązek podatkowy w podatku dochodowym od osób fizycznych oparto przede wszystkim na tzw. zasadzie rezydencji, podleganie mu jest bowiem uzależnione od miejsca zamieszkania osoby fizycznej. Osoba posiadająca miejsce zamieszkania na terytorium RP jest opodatkowana od całości swych dochodów bez względu na miejsce położenia źródeł przychodów.

Od zasady ustanowionej w ww. przepisie istnieją wyjątki, które jednak nie dotyczą emerytur otrzymywanych z tytułu pracy wykonywanej uprzednio za granicą.

W szczególności o tym, czy dane świadczenie emerytalne przekazane z zagranicy osobie mającej miejsce zamieszkania na terytorium Polski podlega opodatkowaniu, przesądzają postanowienia właściwej umowy dwustronnej dotyczącej unikania podwójnego opodatkowania.

W umowach o unikaniu podwójnego opodatkowania, których stroną jest Rzeczpospolita Polska można wyróżnić trzy rozwiązania:

- emerytury wypłacane z tytułu poprzedniej pracy najemnej na rzecz osoby mającej miejsce zamieszkania w jednym z państw, podlegają opodatkowaniu tylko w państwie miejsca zamieszkania. Takie podejście uzasadnione jest tym, iż państwo miejsca zamieszkania odbiorcy emerytury może mieć lepszą możliwość oceny ogólnej zdolności danej osoby do płacenia podatków, w celu zastosowania właściwej stawki podatku i osobistych ulg. Omawiany sposób opodatkowania zgodny jest z rozwiązaniem proponowanym w Modelowej Konwencji OECD w sprawie podatku od dochodu i majątku;

- emerytury podlegają opodatkowaniu tylko w tym państwie, z którego przekazuje się płatności. Odliczenie z tytułu składek emerytalnych stanowi odroczenie podatku od części dochodu z pracy zaoszczędzonego do czasu przejścia na emeryturę, dlatego też państwa, które wypłacają emerytury mogą mieć możliwość odzyskania odroczonego podatku, gdy dana osoba przestała mieć miejsce zamieszkania przed wypłatą całości lub części świadczeń emerytalnych;

- emerytury (podobnie jak i inne dochody) przekazywane z jednego państwa osobie zamieszkałej w drugim państwie mogą podlegać opodatkowaniu w obu państwach – takie rozwiązanie zastosowano w umowie zawartej przez Polskę ze Stanami Zjednoczonymi Ameryki Północnej o uniknięciu podwójnego opodatkowania i zapobieżeniu uchylaniu się od opodatkowania w zakresie podatków od dochodu (Dz. U. z 1976 r. Nr 31, poz. 178). Pomimo tego, iż w niniejszej umowie nie zawarto odrębnego postanowienia dotyczącego bezpośrednio emerytur i rent, nie oznacza to, iż umowa ta nie obejmuje ich swoim zakresem. Przedmiotowe płatności podlegają opodatkowaniu na podstawie art. 5 ust. 1 umowy („Ogólne zasady opodatkowania”), zgodnie z którym, *osoba mająca miejsce zamieszkania lub siedzibę w Umawiającym się Państwie może być opodatkowana przez drugie Państwo z tytułu dochodu pochodzącego ze źródeł z tego drugiego Umawiającego się Państwa i tylko z tytułu takiego dochodu (...)*. Jednocześnie należy podkreślić, iż na poczet podatku należnego w drugim państwie zalicza się podatek pobrany w państwie wypłacającym emeryturę. Powoduje to, że wyeliminowane jest negatywne zjawisko podwójnego opodatkowania świadczeń emerytalnych.

W celu eliminacji podwójnego opodatkowania, stosowane są następujące metody:

- metoda wyłączenia z progresją polega na tym, że dochód osiągnięty za granicą jest zwolniony z podatku w kraju rezydencji podatkowej, natomiast jest brany pod uwagę jedynie przy obliczaniu stawki podatkowej, według której podatnik będzie zobowiązany rozliczyć podatek od dochodów uzyskanych w kraju rezydencji podatkowej.

- metoda proporcjonalnego zaliczenia polega na tym, że podatek zapłacony od dochodu osiągniętego za granicą jest zaliczany na poczet podatku należnego w kraju rezydencji podatkowej, obliczonego od całości dochodów w takiej proporcji, w jakiej dochód ze źródeł zagranicznych pozostaje w stosunku do całości dochodu podatnika.

Należy podkreślić, iż obie metody w równym stopniu prowadzą do usunięcia podwójnego opodatkowania.

Polskie przepisy podatkowe określają tryb poboru podatku od emerytur i rent z zagranicy. Na podstawie art. 35 ust. 1 pkt 1) updof, banki, dokonujące wypłaty emerytur i rent z zagranicy, są - jako płatnicy - obowiązane do poboru miesięcznych zaliczek na podatek. Podkreślenia wymaga, iż zgodnie z art. 35 ust. 3 ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych bank wypłacający emerytury i renty z zagranicy jest obowiązany stosować postanowienia w sprawie unikania podwójnego opodatkowania zawartej z krajem, z którego pochodzą te emerytury i renty. Jeżeli zatem z takiej umowy wynika, iż dana emerytura (renta) nie powinna być w Polsce opodatkowana, bank zaliczek na podatek nie pobierze.

Jednocześnie należy zaznaczyć, iż przedstawione wyżej wyjaśnienia nie stanowią interpretacji ogólnej wydanej na wniosek w rozumieniu art. 14a Ordynacji podatkowej oraz interpretacji przepisów prawa podatkowego w indywidualnej sprawie podatnika w rozumieniu art. 14b ustawy – Ordynacja podatkowa.

z poważaniem
Marek Jędrzej

